

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Станіславова Л.Л.

30.08.2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робота в матеріалі (художнє дерево)

Назва дисципліни

Галузьзнань 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Рівень вищої освіти – Перший бакалаврський

Освітньо-професійна програма – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво

Обсяг дисципліни – 20 кредитів ЄКТС Шифр дисципліни – ОПП.13.1

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова

Факультет – гуманітарно-педагогічний

Кафедра – технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни		Кількість годин							Форма семестрового контролю		
			Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС	Курсовий проект	Курсова робота	Залік (диф.)	іспит
					Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Д	2	3	5,0	150	85	-	-	85	-	65	-	-	+	-
Д	2	4	5,0	150	80	-	-	80	-	70	-	-	+	-
Д	3	5	5,0	150	68	-	-	68	-	82	-	-	+	-
Д	3	6	5,0	150	64	-	-	64	-	86	-	-	+	-
Разом			20,0	600	297	-	-	297	-	303	-	-	+	-

Робоча програма підготовки бакалавра складена на основі освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво» за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Програму склав Сурбівен ст. викладач Дубовик Сергій Володимирович

Схвалено на засіданні кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного

мистецтва Протокол від 28.08.2024р. №1 Зав. кафедри І. В. Андрощук

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету Л.Л. Станіславова

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна «Робота в матеріалі» є однією із обов'язкових дисциплін професійної підготовки спеціалізації «художнє дерево» і посідає важливе місце у підготовці фахівців першого (бакалаврського) освітнього рівня спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» за освітньо-професійною програмою «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво».

Дисципліна вивчається з третього по шостий семестр включно, призначена для набуття практично-професійних компетентностей зі спеціалізації «художнє дерево» в процесі виконання навчальних завдань в матеріалі.

Пререквізити – Основи композиції, Орнамент, Матеріалознавство та основи технології (художнє дерево), Рисунок, Декоративний рисунок, Скульптура.

Кореквізити – Виробничо-технологічна практик (художнє дерево), Курсове проєктування, Дипломне проєктування.

Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов.

ЗК02. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство.

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК05. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК09. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ФК01. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

ФК04. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

ФК05. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

ФК06. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

ФК07. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.

ФК08. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально-предметної структури твору мистецтва, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання.

ФК09. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

ФК10. Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

ФК12. Здатність презентувати художні твори і дослідження мистецтвознавчі у вітчизняному та міжнародному контекстах.

програми результати навчання:

ПРН 01. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПРН 02. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 06. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН 07. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.

ПРН 08. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПРН 09. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ПРН 14. Трактувати формотворчі засоби образотворчого та декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їх функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.

ПРН 16. Розуміти вагому роль українських етно-мистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого, декоративного та сучасного візуального мистецтва.

ПРН 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

ПРН 18. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

ПРН 20. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

Мета дисципліни. Формування особистості фахівця, здатного вирішувати типові та складні завдання у мистецькій галузі, використовуючи набуті практичні уміння і навички під час роботи з різними деревними матеріалами, оволодіння техніками виготовлення та декорування художніх виробів з деревини, тобто набуття професійних компетентностей з художньої обробки деревини.

Предмет дисципліни. Художня обробка деревини.

Завдання дисципліни. Оволодіння практичними навичками художньої обробки деревини.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, має: вміло використовувати понятійний апарат з фаху; виконувати художні твори декоративного мистецтва з використанням різноманітних технік художньої обробки деревини; визначати та розрізняти види художньої обробки деревини; володіти техніками та прийомами виконання та декорування виробів з деревини; знати технологічну послідовність виготовлення художніх творів (виробів) з деревини; уміти творчо використовувати деревні матеріали, користуватися інструментами та приладдям, що призначені для художньої обробки деревини; переносити отримані знання у практику власної художньо-творчої діяльності.

3. СТРУКТУРА І ЗМІСТ
РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
3.1. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:	
	Денна форма	
	практ. заняття	СРС
1 Геометричне різьблення,	85	65
2 Рельєфне різьблення	80	70
3 Об'ємно-просторова пластика	68	82
4 Тематична інсталяція	64	86
Разом за семестр:	297	303

3.2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.3.2. Зміст практичних занять

№ з/п	Тема практичного заняття		Кількість годин
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
3-й семестр (геометричне різьблення)			
1	Практична робота № 1	Ескізний пошук для композиції з «геометричним різьбленням»	8
2	Практична робота № 2	Підбір матеріалів та інструментів для композиції з «геометричним різьбленням»	4
3	Практична робота № 3	Виконання роботи в матеріалі в техніці «геометричне різьблення» за затвердженим ескізом	26
4	Практична робота № 4	Завершення роботи в матеріалі в техніці «геометричне різьблення» та її оформлення.	6
Атестація №1			
5	Практична робота № 5	Ескізний пошук для декоративного виробу методом точіння	6
6	Практична робота № 6	Підбір матеріалів та інструментів для виконання декоративного виробу методом точіння	3
7	Практична робота № 7	Виконання роботи в матеріалі декоративного виробу методом точіння за затвердженим ескізом	26
8	Практична робота № 8	Завершення роботи в матеріалі декоративного виробу методом точіння та її оформлення.	6
Разом за 3-й семестр:			85
4-й семестр (Рельєфне різьблення)			
1	Практична робота № 1	Ескізний пошук для виконання декоративної розетки у техніці «рослинна пластика»	6
2	Практична робота № 2	Підбір матеріалів для виконання декоративної розетки у техніці «рослинна пластика»	4
3	Практична робота № 3	Виконання розетки у техніці «рослинна пластика» за затвердженим ескізом	24
4	Практична робота № 4	Завершення розетки в матеріалі у техніці «рослинна пластика» та її оформлення.	6
Атестація №1			

Продовження таблиці

5	Практична робота № 5	Ескізний пошук для роботи «акантовий лист» у техніці «рослинна пластика»	6
6	Практична робота № 6	Підбір матеріалів та інструментів для роботи «акантовий лист» у техніці «рослинна пластика»	4
7	Практична робота № 7	Виконання роботи в матеріалі «акантовий лист» у техніці «рослинна пластика» за затвердженим ескізом	24
8	Практична робота № 8	Завершення роботи в матеріалі «акантовий лист» у техніці «рослинна пластика» та її оформлення.	6
Разом за 4-й семестр:			80
5-й семестр (Об'ємно-просторова пластика)			
1	Практична робота № 1	Ескізний пошук для виконання роботи в матеріалі технікою об'ємного різьблення	4
2	Практична робота № 2	Підбір матеріалів для виконання роботи в матеріалі технікою об'ємного різьблення	2
3	Практична робота № 3	Виконання роботи в матеріалі технікою об'ємного різьблення за затвердженим ескізом	24
4	Практична робота № 4	Завершення роботи в матеріалі технікою об'ємного різьблення та її оформлення.	4
Атестація №1			
5	Практична робота № 5	Ескізний пошук для виконання роботи в матеріалі технікою об'ємно-просторового різьблення	4
6	Практична робота № 6	Підбір матеріалів для виконання роботи в матеріалі технікою об'ємно-просторового різьблення	2
7	Практична робота № 7	Виконання роботи в матеріалі технікою об'ємно-просторового різьблення за затвердженим ескізом	24
8	Практична робота № 8	Завершення роботи в матеріалі технікою об'ємно-просторового різьблення та її оформлення.	4
Разом за 5-й семестр:			68
6-й семестр (тематична інсталяція)			
1	Практична робота № 1	Ескізний пошук для виконання роботи в матеріалі технікою «Декоративна інсталяція»	4
2	Практична робота № 2	Підбір матеріалів для виконання роботи технікою «Декоративна інсталяція»	2
3	Практична робота № 3	Виконання роботи в матеріалі технікою «Декоративна інсталяція» за затвердженим ескізом	24
4	Практична робота № 4	Завершення роботи в матеріалі технікою «Декоративна інсталяція» та її оформлення.	2
Атестація №1			
5	Практична робота № 5	Ескізний пошук для виконання настінної інсталяції з допомогою нетрадиційних технік	6
6	Практична робота № 6	Підбір матеріалів для виконання настінної інсталяції з допомогою нетрадиційних технік	4
7	Практична робота № 7	Виконання настінної інсталяції з допомогою нетрадиційних технік за затвердженим ескізом	24
8	Практична робота № 8	Завершення роботи настінної інсталяції з допомогою нетрадиційних технік та її оформлення.	6
Разом за 6-й семестр:			64

3.2.3. Зміст самостійної роботи

Самостійна робота студентів полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до практичних занять, підготовці до контрольних точок. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій.

Зміст самостійної роботи

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
3-й семестр (геометричне різьблення)		
1	Підготовка та опрацювання ПР№1.	4
2	Підготовка та опрацювання ПР№2.	4
3	Підготовка та опрацювання ПР№3.	4
4	Підготовка та опрацювання ПР№3.	4
5	Підготовка та опрацювання ПР№3.	4
6	Підготовка та опрацювання ПР№3.	4
7	Підготовка та опрацювання ПР№3.	4
8	Підготовка та опрацювання ПР№4.	4
Атестація №1		
9	Підготовка та опрацювання ПР№5.	4
10	Підготовка та опрацювання ПР№6.	4
11	Підготовка та опрацювання ПР№6.	4
12	Підготовка та опрацювання ПР№6.	4
13	Підготовка та опрацювання ПР№6.	4
14	Підготовка та опрацювання ПР№7.	4
15	Підготовка та опрацювання ПР№7.	4
16	Підготовка та опрацювання ПР№8.	4
17	Підготовка робіт до перегляду.	1
Разом за 3-й семестр		65
4-й семестр (рельєфне різьблення)		
1	Підготовка та опрацювання ПР№1.	4
2	Підготовка та опрацювання ПР№2.	4
3	Підготовка та опрацювання ПР№3.	4
4	Підготовка та опрацювання ПР№3.	4
5	Підготовка та опрацювання ПР№3.	4
6	Підготовка та опрацювання ПР№3.	4
7	Підготовка та опрацювання ПР№3.	4
8	Підготовка та опрацювання ПР№4.	5
Атестація №1		
9	Підготовка та опрацювання ПР№5.	4
10	Підготовка та опрацювання ПР№6.	4
11	Підготовка та опрацювання ПР№7.	5
12	Підготовка та опрацювання ПР№7.	5
13	Підготовка та опрацювання ПР№7.	5
14	Підготовка та опрацювання ПР№7.	5
15	Підготовка та опрацювання ПР№7.	4
16	Опрацювання ПР№8. Підготовка робіт до перегляду.	5
Разом за 4-й семестр		70

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
5-й семестр (об'ємно-просторова пластика)		
1	Підготовка та опрацювання ПРН№1.	5
2	Підготовка та опрацювання ПРН№2.	5
3	Підготовка та опрацювання ПРН№3.	5
4	Підготовка та опрацювання ПРН№3.	5
5	Підготовка та опрацювання ПРН№3.	5
6	Підготовка та опрацювання ПРН№3.	5
7	Підготовка та опрацювання ПРН№3.	5
8	Підготовка та опрацювання ПРН№4.	5
Атестація №1		
9	Підготовка та опрацювання ПРН№5.	5
10	Підготовка та опрацювання ПРН№6.	5
11	Підготовка та опрацювання ПРН№6.	5
12	Підготовка та опрацювання ПРН№6.	5
13	Підготовка та опрацювання ПРН№6.	5
14	Підготовка та опрацювання ПРН№7.	5
15	Підготовка та опрацювання ПРН№7.	5
16	Підготовка та опрацювання ПРН№8.	5
17	Підготовка робіт до перегляду.	2
Разом за 5-й семестр		82
6-й семестр (тематична інсталяція)		
1	Підготовка та опрацювання ПРН№1.	5
2	Підготовка та опрацювання ПРН№2.	5
3	Підготовка та опрацювання ПРН№3.	5
4	Підготовка та опрацювання ПРН№3.	5
5	Підготовка та опрацювання ПРН№3.	5
6	Підготовка та опрацювання ПРН№3.	6
7	Підготовка та опрацювання ПРН№3.	6
8	Підготовка та опрацювання ПРН№4.	6
Атестація №1		
9	Підготовка та опрацювання ПРН№5.	5
10	Підготовка та опрацювання ПРН№6.	5
11	Підготовка та опрацювання ПРН№7.	5
12	Підготовка та опрацювання ПРН№7.	5
13	Підготовка та опрацювання ПРН№7.	5
14	Підготовка та опрацювання ПРН№7.	6
15	Підготовка та опрацювання ПРН№7.	6
16	Опрацювання ПРН№8. Підготовка робіт до перегляду.	6
Разом за 6-й семестр		86

Практичні заняття та СРС з дисципліни «Робота в матеріалі» проходять у навчальних майстернях кафедри під наглядом викладача або навчального майстра.

Критерії оцінювання виконаних робіт в матеріалі:

- якість виконання;
- композиція твору та тонове вирішення роботи;
- завершеність виробу (естетика оформлення).

4. ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Процес навчання дисципліни «Робота в матеріалі» ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, що мають за мету набуття здобувачами практичних навичок з художньої обробки деревини. Практичні заняття проходять з використанням методів візуалізації і практичних вправ. Також здобувачі залучаються до майстер-класів з провідними майстрами і художниками декоративного мистецтва.

5. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи контролю:

- поточний контроль виконання практичних завдань;
- перегляд та оцінювання виконаних робіт в матеріалі.

Оцінка (диф. залік), виставляється студентові за усі види практичних робіт передбачені програмою за кожен семестр. Студент, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і не завершив роботу до перегляду, залік не отримує і вважається невстигаючим.

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У СЕМЕСТРІ

У процесі викладання дисципліни використовуються такі види навчальних занять, як практичні заняття, індивідуальне консультування і керівництво самостійною роботою студента. Протягом вивчення дисципліни здобувач повинен виконати у повному обсязі всі види практичних робіт, що передбачені робочою програмою (відвідування аудиторних занять, виконання та презентація практичних робіт). У випадку якщо студент не виконав у повному обсязі заплановані види робіт, то до перегляду він не допускається.

Оцінка за виконану практичну роботу складається з таких елементів: технологічна досконалість роботи в матеріалі, композиційне і тонове вирішення виконаної роботи, якість її оформлення; своєчасне представлення практичної роботи до перегляду.

Термін здачі роботи в матеріалі вважається своєчасним, якщо студент представив її у заплановані програмою контрольні точки (Атестація №1, підсумкова атестація). За несвоєчасну здачу практичної роботи оцінка «задовільно».

Пропущене з поважної причини практичне заняття студент повинен відпрацювати в аудиторії (майстерні кафедри) у присутності навчального майстра або викладача.

Оцінювання практичних робіт проводиться за національною чотирибальною шкалою. Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється при отриманні студентом від 3,00 до 5,00 балів.

При цьому за вітчизняною шкалою ставиться «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», а за шкалою ECTS – оцінка, що відповідає набраній студентом кількості балів. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів практичних робіт з урахуванням вагових коефіцієнтів.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота								Семестровий контроль			
<i>3-й семестр</i>											
Практичні роботи №: (обов'язковий мінімум оцінок)								Підсумковий контрольний захід			
1	2	3	4	5	6	7	8	Диф. залік			
ВК*: 0,4				0,4				0,2			
<i>4-й семестр</i>											
Практичні роботи №: (обов'язковий мінімум оцінок)								Підсумковий контрольний захід			
1	2	3	4	5	6	7	8	Диф. залік			
ВК*: 0,4				0,4				0,2			
<i>5-й семестр</i>											
Практичні роботи №: (обов'язковий мінімум оцінок)								Підсумковий контрольний захід			
1	2	3	4	5	6	7	8	Диф. залік			
ВК*: 0,4				0,4				0,2			
<i>6-й семестр</i>											
Практичні роботи №: (обов'язковий мінімум оцінок)								Підсумковий контрольний захід			
1	2	3	4	5	6	7	8	Диф. залік			
ВК*: 0,4				0,4				0,2			

Критерії оцінювання практичної роботи в матеріалі та співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали відповідності ЄКТС

Оцінка за інституційною шкалою та ECTS	Бал		Критерії
"Відмінно" А – 4,75- 5,00	5	зараховано	За повне опанування технологічних процесів: оволодіння усіма прийомами художньої обробки, чіткість та охайність виконання практичних завдань; естетику оформлення практичних робіт.
"Добре" В – 4,25 – 4,74	4		За повне опанування технологічних процесів: оволодіння прийомами художньої обробки, охайність виконання практичних завдань; правильне оформлення практичних робіт, водночас, виконана робота в матеріалі має окремі композиційні або незначні технологічні недоліки.
"Добре" С – 3,75 – 4,24			За повне опанування технологічних процесів: оволодіння прийомами художньої обробки, водночас, робота в матеріалі має певні недоліки (немає достатньої чистоти виконання, чи не дотримано естетики оформлення тощо).
"Задовільно" D – 3,25 – 3,74	3		За достатнє опанування технологічних процесів: оволодіння необхідними прийомами художньої обробки, однак виконана робота має технологічні недоліки, або не належне оформлення, або порушена композиційна чи тональна гармонія
"Задовільно" Е – 3,00 – 3,24			За опанування окремими технологічними навичками художньої обробки текстильних матеріалів, однак виконана робота має значні технологічні недоліки, неохайність роботи, немає естетики її оформлення тощо.
"Незадовільно" FX – 2,00 – 2,99	2	незараховано	Коли студент не оволодів необхідними технологічними навичками, робота не завершена, немає чистоти виконання тощо.
F – 1, 99 і менше			Повне не володіння навчальним матеріалом.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Залік виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці Співвідношення.

7. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

3-й семестр

1. Що таке деревина? З чого складається дерево?
2. Назвати чотири породи деревини
3. Які породи відносяться до твердих порід?
4. Які породи відносяться до м'яких порід?
5. Як проводиться підготовка дерев'яної поверхні до декорування?
6. Назвіть основні способи декорування деревини.
7. Яке функціональне призначення тарелі?
8. Який принцип побудови композиції тарелі різного функціонального призначення?
9. Дайте визначення поняттю «пропорційність». Як пропорційність впливає на побудову композиції на тарелях?
10. Дайте визначення поняттю «масштаб». Як масштаб впливає на побудову орнаментальних композицій на тарелях?
12. Які етапи роботи необхідно провести, виконуючи різьблення у техніці «тригранка»
13. Які породи деревини найкраще піддаються для різьблення?
14. Які вимоги ставляться до організації робочого місця?
15. Які матеріали та інструменти використовують в процесі різьблення?
16. Які принципи або способи перенесення рисунку на деревину?
17. Як правильно заточувати інструменти (стамески) ?
18. Який інструмент використовується для геометричної різьби?
19. Які види покриття використовують для геометричного різьблення?
20. Який кут заточування різця?
21. Яких правил потрібно дотримуватися заточуючи інструмент?
22. Які існують способи закріплення заготовки?
23. Який інструмент використовує різьбяр в своїй роботі крім спеціального?
24. Яке обладнання і як саме використовується для геометричної різьби?

4-й семестр

1. Дайте визначення художнього твору (виробу).
2. Які існують види композицій виробів з дерева?
3. Які існують види точіння виробів з дерева?
4. Які використовують інструменти для точіння виробів з дерева?
5. Для чого склеюється деревина
6. Як називають природний рисунок на поперечному розрізі стовбура дерева?
7. При точінні тарілі із деревини задню бабку зазвичай не використовують, якщо працюють з пристосуванням, яке називається:
8. Як називається протилежність симетрії?
9. Який інструмент можна використати під час випилювання виробів?
10. Опишіть способи створення основних видів склейки деревини.
11. Як називають природний рисунок на поверхні деревини?
12. Назвіть основні частини токарного верстата для обробки деревини.

13. Які операції можна виконувати на цьому верстаті?
14. Для чого служить задня бабка?
15. Яким чином встановлюють підручник для поздовжньо-поперечного точіння?
16. Поясніть призначення патрона, тризуба, планшайби.
17. Як правильно підібрати матеріал для шпонування декоративних панелей?
18. В яких випадках використовують шпон замість масиву?
19. Основні правила шліфування шпонованих деталей?
20. Які мотиви переважають в композиції дерев'яного різьблення Подільського регіону?
20. Які мотиви переважають в композиції дерев'яного різьблення Лівобережжя України?
21. Які мотиви переважають в композиції дерев'яного різьблення Заходу України?
22. Які мотиви переважають в композиції дерев'яного різьблення мусульман ?
23. Які мотиви переважають в композиції дерев'яного різьблення скандинавії?
24. Які основні вимоги до гармонійних сполучень текстури дерева?
25. Яка послідовність точіння заготовки
26. Яка послідовність кінцевого покриття

5-й семестр

1. Назвіть основні види рельєфної різьби.
2. Який вид художньої обробки деревини називають рельєфом?
3. Який вид художньої обробки деревини називають контррельєфом?
4. Який вид художньої обробки деревини називають барельєфом?
5. Який вид художньої обробки деревини називають горельєфом?
6. Який матеріал використовується для рельєфного різьблення?
7. Який інструмент використовується для рельєфного різьблення?
8. За яким принципом підбирають матеріал для склеювання заготовки?
9. Які клейові суміші використовують для склеювання заготовок?
10. Які породи дерева і для чого слід дублювати ?
11. Які породи деревини використовують для рельєфного різьблення ?
12. Які приспособи та інструменти використовуються в рельєфному різьбленні ?
13. Яких заходів безпеки потрібно дотримуватися при роботі з ріжучими інструментами?
14. Яке основне приладдя в роботі з деревиною?
15. Чи можна в одній заготовці використовувати різний за якістю матеріал ?
16. Чи можна в одній заготовці використовувати різні породи деревини ?
17. Як називаються основні види різців, що використовуються при роботі з рослинною пластикою?
18. Які види ручного електроінструменту використовують в процесі різьблення?
19. Як виконувати шліфування готового виробу?
20. Які фракції наждачного паперу використовують і в якій послідовності ?
21. Якою має бути поверхня перед оздобленням матеріалу?
22. Які стилі рельєфного різьблення ви освоїли?
23. Дайте визначення поняттю «підняття ворсу».
24. Які види ґрунтовок використовують для деревини ?
25. Які використовуються засоби захисту деревини ?
26. Де можуть застосовуватись вироби виконані способом рослинної пластики?
27. Які лаки і фарби використовують для покриття різьби ?
28. Які способи нанесення лаків і фарб використовують для деревини?

6-й семестр

1. Дати визначення поняттям «Інсталяція», «авторський виріб».
2. Які інструменти та обладнання використовують при виконанні «інсталяції»?
3. Які матеріали використовують для виконання авторських робіт?

4. Яких правил безпеки праці необхідно дотримуватися в процесі роботи зі змішаними матеріалами ?
5. Які вироби можна утворити за допомогою скла і дерева?
6. Які вироби можна утворити за допомогою металу і дерева?
7. Види декоративного розпису по дереву, особливості та технології виконання
8. Які існують способи передачі кольору та текстури поверхні ?
9. Які існують види матеріалів придатних для виконання художніх творів ?
10. Як визначити вологість матеріалу?
11. Які особливості створення дизайнерських проектів художніх виробів з дерева?
12. Назвіть ансамблі меблів, складних за формою та різьбленням на основі сучасних народних традицій.
13. Що таке художньо-декоративна балясина ?
14. Які бувають малі меблеві форми?
15. Які існують складні речі сувенірного характеру?
16. Яке значення має щільність деревини ?
17. Як визначити заболонь і тіло деревини ?
18. Назвіть оздоблювальні деталі інтер'єру (архітектурна деталь із складним декоруванням)?
19. Як слід виконувати «зістарювання» деревини ? Назвіть способи
20. За допомогою яких прийомів передається масштабування об'єкта?
21. Що таке дерев'яне плетіння і де використовується?
22. Які існують способи проявлення текстури деревини?
23. Визначте поняття «ажур». За рахунок чого він утворюється?
24. Що таке гнуття і де використовується?
25. Яким чином утворюються ажурні композиції з деревини?
26. Які існують способи хімічної обробки дерев'яних виробів?
27. Де і як використовують поєднання дерева і каменю?
28. Як виправити дефекти деревини (випадаючі сучки тріщини)?

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний процес з дисципліни «Робота в матеріалі» забезпечений необхідною навчально-методичною літературою, зокрема : Методичні вказівки до виконання практичних робіт з кожного виду художньої обробки деревини за семестрами.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антонович Є. А. Декоративно-прикладне мистецтво : навч. посібник. / Є. А. Антонович., Р. В. Захарчук-Чугай, М. Є. Станкевич. – Львів.: Світ, 1992. – 272 с.
2. Антонович Є. А. Декоративно-прикладне мистецтво з практикумом у навчальних майстернях : навч. посібник. / Є. А. Антонович, М. Р. Селівачов. – Київ : РНМК, 1993. – 115 с.
3. Будзан А. Різьба по дереву. Бойківщина: Історико-етнографічне дослідження / За ред. Ю. Гошка та ін. – Київ : Наук. думка, 1983. – С. 281-284.
4. Гнатюк М. В. Красною гір натхненні: Народне мистецтво Гуцульщини і Покуття (кінець ХІХ поч. ХХ ст.) Майстри, школи, музеї. – Івано-Франківськ : ПНУ ім. В. Стефаника, 2010. – 322 с.
5. Гнатюк М. В. Образотворче і декорат.-прикл. м-во (осн. обр. грамоти): навч. посіб. Ч. І. / М. В. Гнатюк. – Івано-Франківськ: Ярина, 2016. – 196 с.
6. Гнатюк М. Художнє дерево в інтер'єрі народного житла. / М. Гнатюк. – Івано-Франківськ : Плай, 2000. – 146 с.

7. Домашевський М. Мистецьке різьблення по дереву. Історія Гуцульщини. Т. 1. / М. Домашевський. – Чикаго-Львів, 1995. – С. 288.
8. Коломийський музей народного мистецтва Гуцульщини і Покуття : альбом /авт. упоряд. О. Кратюк та ін. – Київ: Мистецтво, 1991. – 208 с.
9. Красовський І. Народне різьбярство лемків. / І. Красовський. – Київ: Дзвін, 1991. – С. 99-104.
10. Кречковський Л. Школа деревного промислу в Колодії. Животоки. Коломия, 1994. – С. 5-9.
11. Курилич М. Гуцульський орнамент / М. Курилич– Київ : ЛК Мейкер, УВЦ, 2001. – 122с.
12. Одрехівський Р. Різьбярство Лемківщини. / Р. Одрехівський. – Львів.: Сполом, 1998. – 262 с.
13. Одрехівський Р. Сакральна різьба по дереву в Галичині ХІХ – першої половини ХХ століть. / Р. Одрехівський. – Львів, 2006. – 287 с.
14. Романів О. Гуцульські та покутські різьблені свічники-трійці ХІХ – перша пол. ХХ ст. Записки НТШ. Т.СС ХХХ. / О. Романів. – Львів, 1995. – С.150-182., іл.
15. Станкевич М. Українське художнє дерево ХVІ-ХХ ст. / М. Станкевич. – Львів, 2002. – 480 с.
16. Степовик Д. Скульптор Михайло Черешньовський. Життя і творчість / Д. Степовик. – Київ.: вид-во імені Олени Теліги, 2000. – 224 с.
17. Тимків Б. Давньогалицькі художні ремесла ХІІ-ХV ст. Народне мистецтво. №1-2., 2002. – С. 56-58.
18. Тимків Б., Кавас К. Виготовлення художніх виробів з дерева. Ч.1. Різьба по дереву / за ред. Б. Тимківа. – Львів.: Світ, 1995. – 173 с.
19. Тимків Б., Кавас К. Виготовлення художніх виробів з дерева. Ч.2. Мозаїка. Випалювання. Розпис / за ред. Б. Тимківа. – Львів : Світ, 1996. – 133 с.
20. Тимків Б. Мистецтво України та діаспори: дерево різьба сакральна й ужиткова. 2-е вид., переробл. і доповнене. / Б. Тимків. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2012. – 316 с

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
2. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php.
3. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk> .